

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił ostateczną wysokość emerytury dla T. S. (1) i podjął jej wypłatę od dnia 1 maja 2015 roku.

Decyzja została wydana na podstawie art.129 i art.25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.1440 ze zm.).

Zakład wskazał, iż podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez dalsze trwanie życia ustalone na dzień złożenia wniosku.

Dla ubezpieczonego kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 366.517,55 zł, kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 118.113,45 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 212,10 miesięcy. Kwota emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art.26 ww. ustawy wynosi 2.284,92 zł.

Na poczet należności od 1 maja do 31 lipca 2015 roku w kwocie 6.854,76 zł Zakład zaliczył kwotę 2.246,96 zł wypłacanej renty rodzinnej.

Po potrąceniu zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne wysokość świadczenia do wypłaty od 1 sierpnia 2015 roku wynosi miesięcznie 1.891,28 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony. Wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu odwołania podał, że w okresie od 11 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku pracował w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w K. na stanowisku konserwatora oczyszczalni ścieków. Okres ten należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. Wyjaśnił, iż w obliczonej emeryturze Zakład nie uwzględnił rekompensaty, bowiem ubezpieczony nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. S. (2) urodził się w dniu (...).

W dniu 20 kwietnia 2015 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę z rekompensatą. Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (wniosek – k.1 akt ZUS, I plik)

Po rozpoznaniu wniosku decyzją z dnia 18 maja 2015 roku Zakład przyznał ubezpieczonemu emeryturę w kwocie zaliczkowej. Wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. (decyzja – k.35 akt ZUS, I plik)

W dniu 28 maja 2015 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie emerytury i podjęcie jej wpłaty. Po rozpoznaniu wniosku została wydana zaskarżona decyzja. (wniosek – k.37 akt ZUS I plik, decyzja – k.40 akt ZUS I plik)

W okresie od 1 sierpnia 1994 roku do 28 maja 2015 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w P.. (świadczenie pracy – k.38 akt ZUS, I plik)

W okresie od 1 sierpnia 1994 roku do 30 czerwca 1995 roku oraz w okresie od 14 lipca 1995 roku do 31 grudnia 1995 roku był zatrudniony w tym zakładzie jako robotnik gospodarczy – robotnik publiczny. (świadczenia pracy – k.26, k.27 akt ZUS, I plik)

Zakład (...) w P. wydał ubezpieczonemu w dniu 20 kwietnia 2015 roku świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym potwierdził, iż ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach stale jako kierowca ciągnika zgodnie z wykazem A dział VIII poz.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1993 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowisku maszynisty ciągnika – wymienionym w wykazie A dział IX poz.3 punkt 1 zawartym w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. nr 2 poz.3). (świadczenie – k.28 akt ZUS)

Zakład uwzględnił ubezpieczonemu zatrudnienie w szczególnych warunkach w następujących okresach:

- od 1 sierpnia 1994 roku do 30 czerwca 1995 roku,
- od 14 lipca 1995 roku do 31 grudnia 1995 roku,
- od 3 stycznia 1995 roku do 10 października 1996 roku,
- od 19 października 1996 roku do 24 listopada 1996 roku,
- od 21 grudnia 1996 roku do 12 lutego 1998 roku,
- od 25 lutego 1998 roku do 15 grudnia 1998 roku,
- od 21 września 1998 roku do 12 października 1998 roku,
- od 26 października 1999 roku do 1 listopada 2001 roku,
- od 10 listopada 2001 roku do 31 maja 2002 roku,
- od 1 sierpnia 2005 roku do 7 maja 2008 roku,
- od 17 maja 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku. (pismo ZUS – k.44 akt ZUS)

W okresie od 1 czerwca 2002 roku do 31 lipca 2005 roku ubezpieczony był zatrudniony w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu.

W następujących okresach ubezpieczony był niezdolny do pracy:

- od 14 do 18 października 1996 roku,
- od 25 listopada do 25 grudnia 1996 roku,
- od 13 do 24 lutego 1996 roku,
- od 16 do 10 września 1996 roku,
- od 13 do 25 października 1998 roku,

- od 18 sierpnia do 16 września 1999 roku,
- od 2 do 9 listopada 2001 roku,
- od 8 do 16 maja 2008 roku. (świadcstwo pracy – k.38 akt ZUS)

Zakład uwzględnił staż pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 2009 roku w wymiarze 10 lat 11 miesięcy i 4 dni.

W okresie od 11 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku (3 lata 11 miesięcy i 20 dni) ubezpieczony był zatrudniony w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w K. na stanowisku konserwatora oczyszczalni ścieków. (świadcstwo pracy – k.4)

Ubezpieczony pracował w systemie 3 zmian, po 8 godzin. Zmiana była dwuosobowa. Do obowiązków ubezpieczonego należało czyszczenie pompy oczyszczalni oraz szczotek. Pompa wymagała czyszczenia 5-6 razy w ciągu zmiany.

W przypadku konieczności czyszczenia pompy zapalała się lampa kontrolna. Aby wyczyścić pompę jeden z pracowników, po około 20 minutach od zapalenia lampy, schodził 4 metry w dół do studni, w której się znajdowała pompa. Następnie czyścił ją z podestu bądź odkręcał i pompa była wtedy wyciągana i czyszczona poza kanałem. czyszczenie pompy zajmowało od 40 do 60 minut. Praca ta wymagała obecności dwóch pracowników. Ubezpieczony zajmował się także czyszczeniem krat w studni i czyszczeniem kosza.

Ubezpieczony zajmował się również sprzątaniem nieczystości które były na zewnątrz oczyszczalni, koszeniem trawników, malowaniem a zimą odśnieżaniem. Jak nie było awarii pompy to na polecenie kierownika ubezpieczony był kierowany do pomocy przy wodociągach. Pracownicy oczyszczalni byli też kierowani do prac porządkowych w K.. (zeznania ubezpieczonego – k.30 odwrót w zw. z min.00:21:05 protokół z 20.04.16 r., zeznania świadków W. P. – k.31, A. S. – k.32 odwrót, K. E. min.00:06:50 protokół z 20.04.2016 r.)

Pracownicy oczyszczalni czyścili również zbiorniki po spuszczeniu wody, wybierali osad, który następnie był zabierany przez rolników na nawóz. Pracownicy oczyszczalni pomagali rolnikom w załadunku osadu. (zeznania świadka A. S. – k.32 odwrót)

Pracownicy oczyszczalni nie otrzymywali dodatku za prace szkodliwe. (zeznania świadków W. P. – k.31, A. S. – k.32 odwrót, K. E. min.00:06:50 protokół z 20.04.2016 r.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów w postaci świadectw pracy, wniosku o przyznanie emerytury, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała tych dokumentów i Sąd uznał je za wiarygodne.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka K. E. w części dotyczącej wykonywania prac polegających na koszeniu trawy, odśnieżania, czyszczenia terenu wokół zbiornika. Z zeznań świadka wynika, iż prace te były wykonywane po zakończeniu pracy, jako prace dodatkowe za które było dodatkowe wynagrodzenie. Zeznania te są sprzeczne z zeznaniami świadków W. P. i A. S., z których wynika, iż utrzymanie terenu oczyszczalni w czystości należało do pracowników. A. S. zeznał, że „kosili trawę, że musiał być porządek, zimą należało odśnieżać, bo nie można było przejść”. Nadto świadek zeznał, że „pracowali również dla wodociągów”. Zeznania te pozostają w korelacji z zeznania świadka W. P., z których wynika, że „byli zabierani do K., gdzie robili co było potrzeba np. prace porządkowe, jak się popsulo doprowadzenie wody to też robili”. Ani świadek W. P. ani A. S. nie zeznali, iż prace w K. wykonywali po godzinach, jako prace dodatkowe. Także świadkowie ci nie zeznali, iż prace wokół oczyszczalni (koszenie trawników, malowanie, odśnieżanie) wykonywali po zakończeniu pracy.

Zeznania ubezpieczonego dotyczące wykonywania prac porządkowych i pracy na rzecz Zakładu (...) w K. są wewnątrznie sprzeczne. Ubezpieczony wprawdzie potwierdził swoje wyjaśnienia informacyjne, w których podał, że wykonywał prace wokół oczyszczalni, kosił trawniki, malował, odśnieżał, ale na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2016

roku zeznał, że prace te wykonywał po godzinach i za nie otrzymał dodatkowe wynagrodzenie. Zeznania w tej części są sprzeczne z zeznaniami świadków W. P. i A. S. i nie mogą być uznane za wiarygodne. W dalszej części zeznań ubezpieczony podał, że „jak nie było awarii i pompa była dobra to brali ich do pomocy przy wodociągach, gdy nie było kompletu”. Ubezpieczony zeznając o tej pracy nie sprecyzował, że była to praca po godzinach. Zmiana zeznań przez ubezpieczonego w tej części służy jedynie wykazaniu, że prace dodatkowe wykonywał po zakończeniu pracy. Zeznania te wobec sprzeczności z zeznaniami świadków W. P. i A. S. nie zasługują na wiarę.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Decyzją z dnia 8 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu T. S. (1) prawo do emerytury obliczonej na podstawie art.25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748 ze zm.).

Wraz z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony wniósł o przyznanie rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Zasady nabywania prawa do rekompensaty reguluje ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.965 ze zm.). Zgodnie z treścią art.21 ust.1 tej ustawy rekompensata przysługuje ubezpieczonemu jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Ust. 2 art.21 stanowi, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Tryb ustalenia prawa do rekompensaty określa art.23 ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z ust.1 tego artykułu ustalenie rekompensaty następuje wyłącznie na wniosek ubezpieczonego ubiegającego się o emeryturę. Rekompensata nie jest samodzielny świadczeniem wypłacany z systemu ubezpieczeń społecznych, jest przyznawana w formie dodatku do kapitału początkowego ustalanego na zasadach przewidzianych w art.173 i art.174 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Nie jest wypłacana ubezpieczonemu bezpośrednio jak świadczenia emerytalne, ale zwiększa wartość kapitału początkowego i tym samym wpływa na wysokość emerytury.

Rekompensata zgodnie z definicją zawartą w art.2 punkt 5 ww. ustawy o emeryturach pomostowych jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- 1) utrata możliwości przejścia na emeryturę w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku (w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 roku a przed 1 stycznia 1969 roku) podstawy prawnej przewidującej takie uprawnienie,
- 2) niespełnienie warunków uzyskania prawa do emerytury pomostowej,
- 3) legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli art.32, 33, 39, 40 i 50 c,
- 4) nieuzyskanie prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Prawo do uzyskania rekompensaty mają osoby urodzone po 1948 roku, które przed 1 stycznia 2009 roku wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2008 roku.

Zgodnie z treścią art.32 ust.1, 1a i ust.2 ww. ustawy o emeryturach i rentach ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust.2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art.27 ust.2 i 3. Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust.1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art.32 ust.4 ww. ustawy o emeryturach i rentach wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949). Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§2 ust.1 ww. rozporządzenia).

Zgodnie z §4 ust.1 ww. rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie A Dział IX poz.2 do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. Stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji i (...) Terenowej i Ochrony (...) z dnia 1 lipca 1983 roku Dziale IX. W punkcie 2 podpunkt 1 do prac w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace na stanowisku monterka – konserwatora sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, kanalarza, wykonującego prace bezpośrednio w kanałach lub przy ściekach.

Należy podkreślić, iż wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków, niż te które dotyczą pracy w szczególnych warunkach.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony w okresie pracy w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w K. od 11 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku (3 lata 11 miesięcy i 20 dni) wykonywał prace na stanowisku konserwatora oczyszczalni ścieków, jednak prace te nie były wykonywane stale. Ubezpieczonemu były zlecane inne prace – koszenie trawników, malowanie, zimą odśnieżanie oraz prace przy wodociągach. Ubezpieczony pomagał również rolnikom, którzy zabierali osady ze zbiorników oczyszczalni na nawóz. Z ustaleń Sądu wynika, iż prace te nie były wykonywane sporadycznie, były wykonywane na polecenie kierownika i odbywały się w czasie pracy.

Powyższe okoliczności nie pozwalają zaliczyć pracy ubezpieczonego w okresie od 11 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku do pracy w szczególnych warunkach, bowiem prace na stanowisku konserwatora oczyszczalni ścieków nie były wykonywane stale.

Ubezpieczony nie legitymuje się zatem 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach uzyskanym do 31 grudnia 2008 roku. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat 11 miesięcy i 4 dni.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

23 maja 2016 r.